

10%, kan bero paa, at Indianerne muligvis har været vidende om, at Bronze med et forholdsvis ringe Tinindhold lettere lader sig koldhamre og derigennem kan opnaa en meget betydelig Haardhed, hvilket bekræftes ved Undersøgelser af Axel Hultgren. Den betydelige Variation i Tinindholdet finder formentlig sin Forklaring dels deri, at man ikke ejede Midler til nøje at maale de Metalmængder, der blandedes sammen, dels ogsaa deri, at udslidte Bronzeredskaber ved Omsmelting mistede en Del af deres Tinindhold; dette sidste Forhold kunde ogsaa forklare det Faktum, at der i nogle Tilfælde kun er fundet smaa Mængder (mindre end $\frac{1}{2}\%$) Tin i Bronzen. Det maa erindres, at Kobbermalm i Sydamerika har en langt videre Udbredelse end Tinmalm. Indenfor det sydamerikanske Bronzeomraade forekommer Tinmalm kun i Bolivia og Argentina i synderlige Mængder. Ved Carabuco nær Titicaca Søen blev der i Inca-Tiden brudt Tinmalm. Dette Forhold forklarer, at Bronzegenstande er særlig hyppige i det nordvestlige Bolivia og sydlige Peru, medens der i den nordligste Del af det gamle peruanske Kulturomraade findes forholdsvis mange Genstande af rent Kobber og faa af Bronze.

At der forud for Bronzealderen maa være gaaet en Kobberalder, synes paa Forhaand indlysende; og det er lykkedes Nordenskiöld at paavise, at Bronzegenstandene tilhører relativt sene Typer — selv om der ogsaa findes Kobbergenstande af ung Type, idet man er vedblevet med lejlighedsvis at anvende ublandet Kobber, ogsaa under Bronzealderen. Ved Bestemmelsen af Formernes relative Alder er det lykkedes at drage Nytte af de Afbildninger af Metalgenstande o. l., som findes paa peruanske Tekstiler og Lerkar, hvis kronologiske Plads tidligere er blevet paavist, navnlig ved Max Uhles Undersøgelser. Endvidere har Formernes geografiske Udbredelse givet Oplysninger; i Almindelighed synes det, at saadanne Former, hvis Udbredelse falder sammen med Inca-Rigets Udstrækning ved Spaniernes Komme, er yngre end de mere lokale Former. Endelig har ogsaa den typologiske Metode givet gode Resultater. Af særlig Interesse er det, at Skafthuløksen i Sydamerika viser sig at være opstaaet ad to forskellige Veje, dels ud fra en Prototyp, hvor Øksebladet var fastgjort til Skafthuløksen ved et Stykke raa Hud, dels ved Omdannelse af det morgenstjerneformede Køllehoved. Med Rette fremhæver Nordenskiöld, at dette er tilstræk-

keligt Bevis for, at Skafthuløksen er opstaaet i Sydamerika, og altsaa ikke skyldes Laan udefra — og at det er gennem saadanne typologiske Undersøgelser, vi maa afgøre de i Etnologien stadig opdukkende Spørgsmaal, hvorvidt Ligheder beror paa Laan eller paa parallel Udvikling.

Bronzetekniken synes at være opstaaet i Eggen omkring Titicaca Søen, rimeligvis allerede før Inca Tiden, og har herfra bredt sig til Perus Kystegne og Ecuador. Om Anledningen til, at Bronzetekniken opstod, fremsætter Nordenskiöld den interessante Formodning, at Indianerne kan have blandet Tin i Kobberet for at give det en gylden Farve.

De sydamerikanske Kobber- og Bronzesager har deres Prototyper i Genstande af Sten, Træ, Ben etc., hvilket tyder paa, at den sydamerikanske Kobberalder og Bronzealder er udviklede paa Grundlag af den forudgaaende Stenalder. Til Trods for enkelte ret paafaldende Ligheder mellem den gamle Verdens og Sydamerikas Bronzekulturer er der foreløbig ingensomhelst Grund til at antage nogen Sammenhæng.

Spørgsmaalet om en eventuel Forbindelse mellem den sydamerikanske og den mexicanske Kobber og Bronzeteknik venter endnu paa sin Løsning og er, som Nordenskiöld fremhæver, et Problem af stor Rækkevidde for det gamle Amerikas Kulturhistorie.

Gudmund Hall.

La Syrie par Dr. George-Samn  med 30 Fotografier og 6 Kort. Edition Bossard. Paris 1921, 8°. 733 S.

Forfatteren til dette Værk er Generalsekretær ved den syriske Centralkomité og har som saadan erhvervet sig et enestaaende Kendskab til disse Landsdele. Skrevet, som Værket er, efter Verdenskrigen kan det naturligvis ikke undgaas, at det med Frankrigs Interesse for Syrien er præget af Politik, særlig gælder det det lange Forord af Syriens, Chekri Ganem. Men det kan heller ikke nægtes, at Frankrig har præsteret en betydelig Indsats her i Civilisationens Tjeneste, og fransk Sprog og Tankegang nyder megen Respekt i disse Egne. Dog her har vi kun de geografiske Interesser at varetage, og det skal da straks siges, at Dr. Samn s Værk er en ganske fortræffelig Enkyklopedi over

det c. 1000 km lange og c. 250 km brede Syrien, der geografisk set er delt i mange Stykker og har en broget Befolkning, som dog trods alt vil kunne arbejdes sammen til et Hele, til et Syrien.

Foruden Hovedoversigter over Landets Topografi, Orografi, Hydrografi, Geologi, Klima etc., er de enkelte Landsdele med deres Flora, Fauna, Erhverv og Befolkning grundigt beskrevet, ligesom særlig Landets Historie er meget indgaaende behandlet. Et større Afsnit belyser Handel og Kommunikationer, og det udviklede Religionsspørgsmaal er meget interessant og saa detaillert oplyst, som man næppe finder det andetsteds. Side 428 findes en Fejl, som Anmelderen næppe vilde notere, hvis den ikke ogsaa ofte fandtes i geografiske Beskrivelser: »Den berømte ungarske Opdagelses-

rejsende i Centralasien kaldes Vamberg, men hedder Vambery.«

Meget indgaaende Afsnit findes om Syrernes Forhold under Krigen, Bestræbelserne for at opnaa Autonomi, Nationaliteternes Kampe og Kævl med hinanden, Tyrkernes Regering, med Aftryk af en Mængde Traktater og Dokumenter. Endvidere diskuteres Emir Faysals uheldige Indflydelse som Regent.

Syrien er geografisk, etnografisk og historisk set af overordentlig Interesse. Ældgammel materiel og intellektuel Kultur ligger gemt i dets Bjærglande og paa dets Kyster. Store Begivenheder, der har sat Spor Verden over, har fundet Sted her, og bedre Oplysning som samlet Hele herom faas næppe end i Dr. Samnés Bog, der tillige er udmærket illustreret og forsynet med mange instruktive Kort.

Ole Olufsen.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab).

Evropa.

Geography at Cambridge University, England, by W. M. Davis, 1921, 8 °, 4 S.

Sveriges Naturliga Jordbruksområden, av Thure Björkman, 1922, 8 °, 20 S.

Die Verlegung der Flussmündungen und Gezeitentiefs an der festländischen Nordseeküste in jungalluvialer Zeit, von von Dr. Otto Jessen, 8 °, 181 S. med 29 Afbildninger.

Asien.

Hvid Mand og brun Mand, af Helge Kaarsberg, 1922, 8 °, 187 S. med talrige Illustr.

Rapport sur les Opérations de la Caisse D'Épargne Postale, 2den Publication, 1920, Shanghai, 1921, 4 °, 46 S.

Afrika.

Géographie Physique de L'Ouest du Maroc, John Frødin, 1922, 8 °, 20 S. med Illustr.

Amerika.

El Tobacco sus Condiciones Economicas y Culturales, Juan Baldassarre, 8 °, 76 S. med talr. Illustr. Skænket af Ingeniør Vendelbo-Knudsen i Argentina.

Mensaje del Gobernador de la Provincia de Santa Fe. Dr. Pedro Antonio Echagüe, 1907, 8 °, 39 S.

Discurso Religioso-Patriotico, Pronunciado en La Iglesia de la Merced de Salta, El 25 de Mayo de 1916, 8 °, 22 S.

Provincia de Salta Ley Nacional No. 9688 sobre Responsabilidad, por Accidentes del Trabajo, 1917, 8 °, 17 S.

Memoria presentada al Honorable Concejo Deliberante, por el Intendente Municipal, Dr. Joaquin F. Rodriguez, 1920, 8 °, 309 S.

Datos Relativos a una Exploracion Agricola Sobre el Paralelo, por el Ing. Agr. Carlos D-Girola, 8 ° 42 S. med Illustr.

Biografia del Prócer de la Independencia. Dr D. Francisco de Gurruchaga, 1910, 8 °, 62 S.

El Comercio Exterior Argentino en 1919 y 1918, Boletin 184, 1920, Direccion General de Estadistica de la Nacion, 8 °, 116 S.

Presupuesto General de la Provincia de Salta, 1917, 8 °, 22 S.

Skænket af Ingeniør Vendelbo-Knudsen i Argentina.